

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Ignatii Loiolae, Qui religionem Clericorum Societatis Iesv instituit

**Ribadeneyra, Pedro de
Coloniæ Agrippinæ, 1602**

Post tentationes illustratur. VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45323

uina luce, quasi apertis oculis, è se
no excitatus, magna animi claritate
constantiaq; ante actæ vitæ memori-
am obliuione obruere, & obducta pe-
ccatorum vulnera amplius in confe-
sione non refricare decerneret: tan-
tamque mentis tranquillitatem, &
spirituum discretionem, atque ser-
pulosarum mentium curandarum gra-
tiam à Deo est cōsecutus, ut nemo se-
rè hac ægritudine affectus, sanitatem
ab Ignatio non inueniret. Neq; enim
sibi solum probabatur, sed nobis et-
iam erudiebatur Ignatius. Probat enim
Deus cum omnes milites suos, tum
os maximè, qui reliquorum duces fi-
turi sunt, humiles, & probatos conse-
latur, ut possint & ipsi consolari eos
qui in omni pressura sunt.

2. Cor. 2.

POST TENTATIONE

Illustratur.

CAPVT VII.

CVM igitur Dei misericordia
tentationum angustijs emer-
set, & tanq; iccirco de summa animi
contentione ad virtutum omnium
veram in se imaginem exprimenda

nihil omnino remitteret : placuit remuneratori bonorum omnium Deo, seruum suum diuinis consolationibus mulcere, & mentem illius cælestium mysteriorum cognitionibus illustrare, vt secundum multitudinem dolorum, quos in corde suo pertulerat, cōsolatio res Domini letificarent animā eius. Ergo quamuis iam inde à principio tractaret Deus Ignatiū (vt ipse dicere solitus est) præceptoris more tenerum pueri animū informantis: post prima tamen tentationum rudimenta plenius illum erudiuit. Ex quo cum magna erga tres sanctissimæ Trinitatis personas deuotione teneretur, singulisq; suas preces, statasq; quotidie persolueret, die quadam in scalarum gradibus templi Dominicanorū consistens & horarias B. Virgini preces recitans, cœpit ita in Deum intellectu ferri, quasi sanctissimam Trinitatem specie quadam visibili id significante exterius, quod interius percipiebat, cerneret, ea diuinæ consolationis magnitudine & copia, vt sibi à superioribus, fletuque etiam inter ipsas publicas supplicationes, quas deinde persequutus est, ad prandium vsque temperare nequiverit, aut verò à prandio

Psal. 93.

C

di

dio aliud omnino vel cogitare, vel
 qui, quā de sanctissima Trinitate, ta
 ta, tamque varia rationum, similitu
 num, atque exemplorum copia, ut a
 mirationi omnibus audientibus esse
 Quæ res ita in eius mente hoc inel
 bile mysterium inscripsit, ac vel
 impressit, ut illo ipso tempore, hoc
 legendi scribendique tantum scie
 de, eo librum scribere sit aggressus,
 ad totam vitam inculptę illius veri
 tis vestigia extarent. Semper enim
 ad sanctissimam Trinitatem orat
 nem funderet, (quod frequenter,
 diu faciebat) eximiam diuinę con
 lationis suauitatem percipiebat, &
 quando quidem singularem quā
 in Deum Patrem totius diuinitatis
 tem, & reliquarum personarum or
 nem, atque principium, deuotione
 sensit: deinceps etiam in Filium
 stemō in Spiritum Sanctum, singu
 tim se singulis personis commend
 & tradens. & simul ex omnibus,
 ex vno atq; eodem gratiarum om
 plenissimo fonte, virtutes omnes
 undanter hauriens.

Alio item tempore, magna cū
 tus alacritate modus eius menti
 ctus est, quo mundum Deus cond
 qu

quem longo post interuallo, cum hæc eadem ipse met pater narraret, se non satis affirmabat explicare posse.

In templo etiam eiusdem monasterij, cum rei diuinæ venerabūdis interesset, & corpus Domini adorandum populo proponeretur, mentis oculis quodā die clarè vidit augusto illo, atq; tremendo Sacramento Dominum Iesum Christum, verum Deum, atq; hominem verissimè contineri.

Sæpissimè orationi intentus, & diu quidem Christi Redemptoris nostri humanitatē interiore animi vidit obtutu, & aliquando beatissimam etiam Virginem Mariam: neque id Manresæ tantum, sed post etiam Hieroselymis, & non longè ab vrbē Patauio, & aliàs sæpè. Quibus quidem visis, ita in fide ac spiritu confirmatus, & celesti lumine completus est, vt sæpè hæc secum reputans, illud etiam statueret, si aut sacrarum litterarum monumentis consignata mysteria fidei non essent, aut certè si sacra scriptura (quod fieri non potest) intercidisset, sibi tamen ita esse certa, penitusque infusa, vt ex illis tantum, quæ viderat, non dubitaret, & rectè ea intelligere, & alijs tradere, & pro illorū defensione

etiam mortem oppetere.

Egressus die quodam Manresa templum, quod ab oppido mille passibus abest, diuinarum rerum contemplatione suspensus, paululum comedit in via, quam fluuius præterlabitur, faciemque conuertit ad flumen: mentis ei oculi aperti, atque illustrati suat, non ita quidem, ut speciem quam, aut in sensus cadentem imaginem videret, sed ut permulta, tum ad fidei mysteria pertinent, tum ad scientiarum cognitionem, optime intelligeret; tanta, tamque clara luce, ut ab eo res ipsæ nouo quodam lumine cernerentur.

[Porro hæc mentis illustratio, adeo copiosa fuit, atque excellens, ut ipsemet Ignatius negaret, reliquas omnes illuminationes atque diuina adiumenta, quæ per totam vitam ad annum 62. ætatis suæ à Deo accepisset, in vnum coaceruata, cum vna posse conferri: scilicet quæ quidem aliàs, vel studio, vel labore, vel naturali lumine didicisset, minus quam quantum tunc quidem accepisset. Quæ res, cum fixum hominem, hereticeque diu tenuisset, ad crucem quæ iuxta erat, genu flexo procubuit,

LIBER I.

Deo Opt. Max. pro hoc tãto benefico
 gratias agret. Antè verò quàm huius
 modi visis illuminaretur, cùm in ho-
 spitali domo adhuc ageret, & aliàs si-
 quãter, sese illi clara luce pulchra que-
 dam species obiecerat, quam non sa-
 tis discernere poterat, aut quid esset,
 ex quo esset, ex quove constaret, in-
 ternoscere: nisi quod serpētis nōnullã
 formã præ se ferre videbatur, multis
 quasi oculis resplendens, cuius præsen-
 tis quantũ aspectu recreari videbatur,
 tantũdem ex discessu doloris, ac mœ-
 stitiæ sentiebat. Hoc igitur visum læ-
 pissimè ipsi ante oculos versatum,
 nunquam tamen cognitum, illi se ad
 crucem istam iacenti, rursus obiecit:
 sed diuino iam lumine plenus, & ante
 crucem procumbens, facile perspexit,
 rem illam non ea esse pulchritudine,
 atq; splendore, quo se illi antea offere-
 bat, aperteq; cognouit illũ esse demo-
 nem. Ex quo, longo etiã post tempore
 sæpius illi apparuit, non in via tãtum-
 modò, sed Lutetiæ etiam Parisiorum,
 & Romæ, non iam luce coruscus, sed
 aspectu deformis, & abiectus, ita vt
 baculo, quem gestare manu solitus e-
 rat, facile illum ab se abigeret.

Porro Manresæ cum adhuc versare-

tur, ijs, quas diximus, occupationibus
 tam ardentem deditus, accidit ut die
 quodam sabbathi, sub horam Completo-
 rij, à sensibus sic destitueretur, &
 à pijs quibusdam viris & mulieribus
 repertus, pro mortuo haberetur
 & nisi cordis tenuem palpitationem
 quidam deprehendissent, sepultus
 proculdubio mandauissent. Māsit
 tem in hac extasi siue abstractione
 sensibus, ad alterum vsque diem sab-
 bathi sequentis hebdomadae: quo die
 hora Completorij quasi è somno
 citatus, multis, qui eum obseruabant
 praesentibus, oculos aperuit, sacrati-
 mum Iesu nomen ingeminans. At
 huius quidem rei qui testes fuerunt
 iidem illi auctores sunt, nam ipse Ignatius
 hoc tam insigne Domini beneficium
 mirificè occultauit, & (quod
 ego quidem sciam) aperuit nemini.

Incredibilia cuiuspiam fortasse
 videbuntur, & supra ordinem rationis
 atque cursus, in eo potissimum
 qui tyro & rudis omninò miles Christi
 adhuc erat, qui vix nomen dederat
 vix militari sacramento se obstrinxerat,
 vix ab hostium castris ad Christi
 domini nostri signa trās fugerat. Sed
 haec magna pfecto, praecleara, admiranda

bilia Dei dona esse in confesso apud omnes sapientes est : ita incredibilia videri nō debent, nisi ijs fortè qui dona Spiritus sancti, & inestimabiles benignitatis diuinæ thesauros, ne per somnum quidem audiuerunt. Qui neque lumen cæli viderunt vnquam, neque diuinarum illustrationum participes facti sunt, qui nullam vnquam voluptatem liquidam & solidam animorum esse putant : sed omnes voluptates corporis sensu definiunt, easq; vndequaque conquirunt & captant, & nouas semper veteribus addunt, turpissimas illas quidem, & honestati contrarias, & homine ipso indignas. Qui hac quidē in re audendi nō sunt. Animalis homo (inquit Apostolus) non percipit ea quæ Dei sunt, neque enim potest : cæcus enim de coloribus non iudicat. Alij sunt tamen viri eruditi, & monimētis Sanctorum versati, qui sciunt huiusmodi illustrationes Dei, extraordinarias quidem esse, sed conceditamen solitas nonnunquam ijs, qui eximio & præcipuo quodam iure à Deo eliguntur & tractantur. In quibus magna in primis cautio adhibenda est, ne fallamur. Aliqui enī sunt qui falsa persuasionē decepti, existimant,

Deesse dona, quæ satanæ transfigu-
 rantis se in Angelum lucis præstigi-
 sunt. Alij quorum animus est mob-
 lis, & facilis leuitate, vel occulta supe-
 bia, cordis, vel atrabili, vel capitis in-
 becillitate obscuratus, putant se ea
 dere atque audire, quæ reuera neque
 audiunt, neque vident. Quæ quam-
 ita sint, tamen negare non possumus
 in Dei Ecclesia veras esse atque di-
 nas reuelationes, quibus amicos suos
 & familiares, aliquando Deus benignè
 suauiterque permulcet. Quod si in
 lorum seruorum numero, cum quibus
 Deus se ita communicat, & plenior
 manutanta bona largitur, Ignatius
 it, nemini sanè mirum videri debe-
 Nam quanquam tyro, multum tamen
 iam tunc virtute processerat, & erat
 ipsomet, & erat ab ipsomet Deo ele-
 ctus, vt innumerabilium filiorum pa-
 ter, & sacrae huius militiæ antesigna-
 nus & princeps esset, vt exercitum du-
 ctaret, acies instrueret, & signa cum
 mani generis hoste strenuè fortiter
 que conferret. Quod absq; dubio præ-
 stabilius est, maiusque Dei donum
 quam rerum abditarum intelligentia
 accipere. Certè quidem si attentè con-
 sideremus, quis fuerit Ignati⁹, & qui

effecerit, facile intelligemus illum neque viribus naturæ, neque propriæ industriæ artibus rem tantam aggredi ac perficere potuisse; sed cælesti quodam ac peculiari Dei dono indiguisse, ut quod videm⁹ opus efficeret. Nā qui fieri potest, ut homo militaris, illiterat⁹, vanitatis vile mancipium, delectū haberet, milites cōscriberet, Societatem egeret, Religionem hanc institueret, & breuissimo tempore per vniuersum terrarum orbem propagaret, ac summa prudentia regeret, & aduersariorum impetus propulsaret, tantosque fructus ad Dei gloriā, suis ex laboribus colligeret, nisi Deus ipse suo illum ornasset spiritu, prudentia instruxisset, virtute armasset? Quam Idæam, quodve exēplar habuit propositum, ex quo huius Societatis exemplum duceret? Quo in libro legit illius regulas, constitutiones, documenta? Vnde speciem formamque Societatis accepit? quæ quidem ut in ijs quæ religionē continent, vna eademque cum reliquis religionibus est, ita ab illis desincta atque distincta in multis, quæ nostris temporibus congruentia, & præfenti Ecclesiæ statui sunt necessaria. Accepit nimirum ab eo, qui hæc so-

lus dare potuit, qui ex lapidibus suscitavit filios Abrahæ, vocatque ea quæ non sunt, tanquam ea quæ sunt. Qui ad subijciendam & prosternendam sæculi huius vanitatem, duodecim piscatores elegit, ut patefacta Euangelij luce tenebræ errorum, vitiorumque omnium ab animis hominum depulsæ, penitus evanescerent. Hac enim ratione, se rerum omnium Dominum verissimè ostendit, & ut rebus omnibus vim suam largitur atque naturam, ita nomini cuique atque pretium imponit, ut tanti quæque res sit, quâti eam Deus æstimat. Neque enim Deus, principibus huius sæculi est similis, qui ministros quidem eligunt, sed bonos ministros efficere non possunt: Ipse verò eligit ministros novi testamenti, & sua electione idoneos facit, & ad omnia quæ vult, habiles atque instructos. Quapropter cum effectus divinæ virtutis, & tam multas admirabiles videamus in Ignatio eaque apertæ, expositæ, oculisque omnium ita subiectæ sint, ut negari non possint (nisi ab eo qui neget solem meridie lucere) & maiora Ignatio dare cogamur: demus etiam illi hæc quæ minoris sunt, intelligamusque omnes illos perfectæ vitæ radios, ex

deos, ex hac diuinarum illustrationum, luce, & quasi ex copiosissimo celestis gratiæ, fonte, tot riuulos profluxisse. Quas quidem illustrationes partim narrauimus, partim deinceps narraturi sumus.

DE EXERCITIORVM
spiritualium libro.

CAPVT VIII.

HOC eodem tempore, Exercitiorum spiritualium librum (quem appellant) ex accurata eorum, quæ sibi congeriãt, obseruatione conscripsit. Quorum exercitiorum vsus, quantum adiumenti Christianæ Reip. in omnem partem attulerit, satis constat. Nam vt pauca ex multis de illorũ vsu, atque vtilitate dicamus, primò illis ipsis Societatis nostræ institutionem acceptã ferre debemus. Omnes enim fermè primos illos patres, quos instituendæ Societatis adiutores, & socios habuit Ignatius, per exercitia ad perfectionis studium, mundiq; despicientiã excitauit Qui postea consecuta sunt, & in Societatem iam stabilitam ingressi, viri vel doctrinæ, vel ingenio, vel nobilitate, vel alijs naturæ fortunæq;